

1

Waaruit bestaat een zin?

Een zin bestaat heel vaak uit een onderwerp en wat er over dat onderwerp wordt gezegd (= de rest van de zin).

Bv. Na deze les zijn we heel slimme kinderen.

Had je ooit gedacht dat we het onderwerp van een zin zouden zijn?

Over wie of waarover wordt er in de zin iets gezegd?
Wat is het onderwerp?

we

Wat wordt er in de zin over het onderwerp gezegd?
(= de rest van de zin)

zijn heel slimme kinderen na deze les

b**1**

Wat is een onderwerp?

In een zin zeggen we iets over iemand of iets. Waarover of over wie wordt er iets gezegd in de zin? Dat is het onderwerp van die zin.

Bv. De jachtluipaard is het snelste dier.

> Over wie of waarover wordt in die zin iets gezegd?

Of: Wie doet/is/wordt er iets?

→ Over **de jachtluipaard**.

→ **De jachtluipaard** is het onderwerp van de zin.

> Wat wordt er gezegd over de jachtluipaard?

Of: Wat doet/is/wordt het onderwerp?

→ Dat de jachtluipaard het snelste dier is (**is het snelste dier**).

De meester geeft Max gelijk.

> Over wie of waarover wordt in de zin iets gezegd? Of: Wie doet/is/wordt er iets?

→ Over **de meester**.

→ **De meester** is het onderwerp van de zin.

> Wat wordt er gezegd over de meester? Of: Wat doet/is/wordt het onderwerp?

→ Dat hij Max gelijk geeft (**geeft Max gelijk**).

De jachtluipaard is het snelste dier!

b

2 Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

 de rest van de zin.

1 In de eerste eeuw voor Christus was **Caesar** de heerser van het Romeinse Rijk.

2 **Dat grote rijk** strekte zich uit over het ganse Middellandse Zeegebied.

3 **Hij** moest met al zijn veldheren communiceren.

1

Wat is een persoonsvorm?

b

De persoonsvorm is de werkwoordsvorm die bij het onderwerp past. Dat onderwerp kan een persoon, dier, plant of voorwerp zijn. De persoonsvorm staat meestal in de buurt van het onderwerp.

Bv. Ik sta, de leeuw staat, de huizen staan ...

Hoe vind ik de persoonsvorm?

Je vindt de persoonsvorm door een ja-nee vraag te stellen. De persoonsvorm komt vooraan te staan.

Bv. Opa houdt van snorkelen. → Houdt opa van snorkelen?

Gevonden? Onderstreep dan steeds de persoonsvorm!

Vind ik zo de persoonsvorm?

3

a Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

 het werkwoord.

b Onderstreep telkens de persoonsvorm.

- Daarom schreef de Romein zijn brieven in codetaal.
- Elke letter van het alfabet verving Caesar door een andere letter.
- Die code noemt men de Caesarrotatie.

1

Ken ik deze vier soorten zinnen?

b

de uitroep

de vraag

het bevel

de mededeling

1**Is dat nu een vraag?**

Een zin is niet altijd wat hij lijkt.

Deze zin lijkt wel een vraag:

- > Er is een vragende toon.
- > Er staat een vraagteken.
- > De persoonsvorm staat vooraan.

Toch wil de juf niet dat we antwoorden.
Integendeel: ze wil dat we opletten!
Dit is dus een bevel!

Leuk hé, hoe we met taal spelen?
Zelfs een juf die boos is, speelt met taal ...

4 Kleur in de tekst van oefening 1:

- een mededeling.
- een vraagzin.
- een bevel.
- een uitroep.

5 Schrijf een vraag waarop het gegeven woord het antwoord is. Gebruik de informatie uit de tekst.

1 Caesar bv. Wie was de heerser van het Romeinse Rijk?

2 Caesarrotatie bv. Hoe heet de geheime codetaal die Caesar heeft bedacht?